

Nr 303

Av herr **Johansson** i Stockholm, om utredning rörande de s. k. *Guadeloupemedlen*.

Vid sidan av det kungliga apanaget och övriga anslag på första huvudtiteln utbetalar svenska staten genom riksgäldskontoret årligen 300 000 kronor som ränta på de s. k. Guadeloupemedlen enligt beslut av rikets ständer den 2 augusti 1815.

I motion nr 175 vid 1908 års riksdag begärde Fredrik Wilhelm Thorsson utredning om den transaktion, som ledde till denna räntebetalning, och föreslog en sådan överenskommelse mellan regeringen och Konungen, att dessa medel icke längre skulle utbetalas. Motionären påvisade, att kungliga insatser brukar omvärderas av den historiska forskningen, och konstaterade att tvivel uppkommit om dåvarande kronprinsen Carl Johans insats verkligen varit av sådan uppoffrande karaktär, att rikets ständers tacksamhet av år 1815 skall bestå i evärdelig tid och att även senare generationer skall betala denna höga årliga ränta.

1908 års riksdag avslog motionen, men under de nära 50 år som gått sedan dess har den historiska forskningen, främst i professor Höjers arbete, bekräftat motionärens förmodan. En stor borgerlig tidning, Dagens Nyheter, betecknade den 16 januari i år ifrågavarande transaktion som »en furstlig svindel». När Sverige under Napoleonkrigen slöt fred med England, utfäste sig den engelska regeringen att dels stödja den planerade svenska annexionen av Norge och dels att överlåta den västindiska ön Guadeloupe, som tidigare varit en fransk besittning, till Sverige. Vid fredsslutet efter Napoleonkrigen återgick ön till Frankrike, men engelska regeringen beslöt att gottgöra Sverige för denna förlust med 24 miljoner franc. Det var ett avtal mellan två stater, men kronprinsen lyckades få sina statsråd att gå med på att nyttjanderätten till ön var hans personliga egendom och att han hade rätt till lösensumman. För denna tolkning finns intet stöd i överlåtelsehandlingarna och den s. k. augustitraktaten, där det tvärtom säges, att Storbritannien lovar »betala Sverige» denna summa för »återställande av Guadeloupe». I propositionen till ständerna av den 8 juni förklarar statsråden, i klar strid mot föreliggande aktstycken, att engelska regeringen betalat Konungen denna summa »som en gård av tillgivenhet för honom och för kronprinsen och för att hålla den sistnämnde skadeslös för det han förlorat av tidigare egendom genom att han valts till Sveriges tronföljare». För dessa egendomar hade kronprinsen tidigare fått ersättning av kejsar Na-

oleon. I fortsättningen av propositionen säges, att kronprinsen i gengäld var beredd att använda lösensumman till att betala Sveriges dåvarande statsskuld, vilken uppgavs motsvara 24 miljoner franc, men endast under förutsättning att Konungen och hans arvtagare enligt successionsordningen i fortsättningen skulle erhålla en summa av 200 000 riksdaler (300 000 kronor) per år.

När Fredrik Wilhelm Thorsson väckte sin motion 1908 hade över 30 miljoner kronor utbetalats som ränta på ett belopp, som icke var kungahusets utan den svenska statens egendom. Under det halvsekel, som gått sedan dess, har summan växt till över 42 miljoner.

Den tacksamhet, som 1815 års ständer visade för att den dåvarande statskulden betalades med medel, som rätteligen tillhörde staten, har nu burits av flera generationer. Jag instämmer med F. W. Thorsson år 1908, »att en uppgörelse bör träffas med H. M. Konungen, så att icke för evärdeliga tider tacksamheten hos 1815 års ständer kommer att gå ut över landets skattdragande befolkning», och upprepar hans yrkande.

Med stöd av ovanstående och den historiska forskningens resultat under mellantiden hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om de omständigheter, som är förknippade med tillkomsten av det årliga anslag av 300 000 kronor, som Konungen i enlighet med rikets ständers underdåniga skrivelse av den 2 augusti 1815 åtnjuter, och att Kungl. Maj:t med Hans Majestät Konungen söker träffa sådan överenskommelse, att ifrågavarande anslag inte vidare måtte utbetalas från riksgäldskontoret.

Stockholm i januari 1957

Gustav Johansson
